ומומפמא נו (כתובות נו. פד. קדושין (כתובות יו). פ"מ נא. לד. יו): נזיר יא. ב"מ נא. לד. ב"ב קכו: מכות ג:], ג) בכת"י אחא, וכנ"ל ד) לעיל עח., קד״ה, מנחה. בלפו״ר ו) [לעיל עח.], ז) סוכה מד. ב"ק קח:, **ח**) ברש"י שברי״ף נוסף: ולסופר, ט) [כדאי׳ בבא קמא דף לב.], י) ל"ל שאין לי עליך דין. רש"ש, יא) [וע"ע תום" כתובות נו. ד"ה הרי זו], יב) וועי' תוס' מנחות כג: ד"ה כי סליק], יג) [שייך לעיל במשנה פב.],

מוסף תוספות א. ודהיינון ע"מ שאיז לד א. נוזהינון עיינו שאין קן עלי דין אונאה, וכן גבי שאר כסות ועונה דוקא כשאמר ע״מ שאין לך עלי דין שאר כסות ועונה הוי מתנה עמש"כ בתורה אבל ע"מ שחפטרי אוחי משאר וע"ש תירון נוכ ב. וחזקיה בנו של ג. רבי יוחנן לרב כהנא. . תום' מנחות כג ע"ב ד"ה כי סליק. T. [ואילו] כשעלה רב כהנא היה ר' יוחנן ראש ישיבה כדמוכח בהגוזל בתרא וזקן גדול היה דמסרחו ליה גביניה. מוס׳ סוכה שם. ה. דר' יוחנן קופט פט. הייתוק דאמר ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה לבני בכל דיבר ושמואל דאמר נושא אשה תחילה לבני ארץ ישראל אמר, ואין תימה אם שמואל שהיה מרוי ררל מורה לבני אר״י שהיו לפניו תלמידים מבני ר״י שהיה מדבר להם. ור׳ יוחנז אע״פ לתלמידים שלפניו מבבל. תוס׳ קידושין כט ע״נ ד״ה הא. 1. דמשעת כתיבתו נפסל הגט, והוה ליה כמי שנכתב שלא לשמה. לשנ"ל. אחרונה, דשמא אין למדין , אע״פ משיטה אחרונה ['] שכתב שריר וקיים. רשנ"ח [וע"ע מרדכי סי" תמה]. ת. דסופר כתב לדעת מה שאמר לו הבעל. מוס׳ הלח״ש. ואע״פ שנתנו לה בלא תנאי משום דהוה ליה כריתות. לענ"ה, ט. ומחל התנאי פסול הגט אם לא נמחק. תוס' הרא"ש.

פסקי רי"ד (המשך) גט על זה התנאי דמי אבל רט"מ ושאר חואים לא התורף דהא (אז) [אפילו] יהביה לה על תנאי זה לא לטעמיה דאמר להו רבא להני דכתיבי גיטי שתקו שתוקי לבעל עד דכתיביתו ליה לתורפיה דגיטא פי׳ דאי אתני שום תנאי בעת צריכה האשה לקיים אותו התנאי ואם רוצה הבעל לגרשה באותו הגט עד שיכתוב לה גט אחר הלכתא כרבא ומאי רבא לקמן מחלוקת לאחר והתורף) אבל לפני התורף דכל תנאים דעלמא פוסלין . לפני התורף דוקא בכתיבה

ולאביי כוה למעוטי פלוני. דאינו גט עד שתיבעל לו דבידה להשחידו בממון וישאנה בהיתר: וסיפוק ליה כו'. נהי נמי דאפשר לה לקיימו באיסור מיהו ש תנאי היכי הוי הא הוה ליה מתנה על מה שכתוב בתורה וקיימא לן תנאו בטל: דודאי קא עקר. שהרי מסר לה קידושין והרי

היא אשתו להתחייב בכולן וכי אתני ע"מ שלא יתחייב הוה ליה עוקר: מאן סנא. דלריך ליטלו הימנה ולא סגי באמירה בעלמא שיחזור ויאמר לה הרי את מותרת לכל אדם: ר"ש בן אלעור היא. בפרק הזורקי אמר לה כנסי שטר חוב זה כו׳: אפינו הימא רבי. דפליג התם עליה דר"ש בן אלעזר: דילרון אמר. רב כהנא שהיה משלכם מבבל שעלה לח"י ללמוד תורה מרבי יוחנן כדאמרינן בהגחל בתרא (ב"ק דף קיו:) ושאל ממנו הרבה דברים ועליו קא"ר יוחנן בכל דוכתיי דילכון אמר: שאני הכא. משום הכי לריך לחזור וליטלו דקנאתו בנתינה קמייתא ליפסל בו לכהונה הילכך אי לאו דהדר שקיל לה מינה לא מהניא אמירה שהרי כבר זכתה בו על מנת תנאי ראשון אבל ההוא דהזורק לא זכתה בו לכלום: לתבו בתוכו תנו. דוקא כתבו בתוכו הוא דלית ליה תקנתה הבל לה כתבו בתוכו הפילו אמר לעדיםם ע"מ כן אינו נפסל בכך ובלבד שיאמר לה בשעת מסירה הרי את מותרת לכל אדם: הני מילי. דבעינן כתבו בתוכו ולא מיפסל במאי דאמר לסהדי לכותבו ע"מ כן היכא דאמר לאחר כתיבת התורף ע"מ שלא תנשאי לפלוני דכיון דנכתב עיקר הגט קודם הזכרת תנאי לא מיפסל במאי דאמר לסהדי לכותבו ע"מ כן אי לא כתבי ליה בתוכו בהדיא: אפילו על פה. שהרי עיקר הגט ע"מ כן נכתב: קמ"ל. רב ספרא בתוכו דוקה קחמר: שמוקי שמקיה. נופו בו שלה יזכיר שום תנחי: פוסלין בגע. אם כתבו בתוכו ואפילו נתקיים התנחי: חוץ שפוסל בעל פה. דהוי שיור בגט: מחלוקת. דע"מ דרבי ורבנן בשכתבו לפני התורף: ואוהימנא

ותיפוק ליה דהוה מתנה על מה שבתוב בתורה. אומר ה״ר אלחנן דקרע את כסותי שע"מ לפטור אע"ג דנוקין חשיב להו גמרא בערכין (דף ו:) מלוה כתובה בתורה מ"מ לא חשיב מתנה על מה שכתוב בתורה כיון שמוחל בהדיא אבל ודאי אם היה אומר קרע את כסותי ע"מ שאין ילך עלי דין נזק

פלוני שמתיבי הרי זה גימך ע"מ שתאכלי בשר חזיר ואם היתה זרה על מנת שתאכלי בתרומה ואם היתה נזירה ע"מ שתשתי יין נתקיים התנאי הרי זה גם ואם לאו אינו גם לרבא ניחא לאביי קשיא אמר לך אביי מי סברת ד"ה היא הא מני רבנן היא ותיפוק ליה דמתנה על מה שכתוב בתורה הוא ^סוכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו במל אמר רב יאדא בריה דרב איקא כי אמרינן מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו במל כגון שארה כסותה ועונתה דהוא קא עקר אבל הכא איהי קא עקרה מתקיף לה רבינא כלום קא עקרה איהי אלא לקיומי לתנאי דידיה אישתכח דאיהו קא עקר אלא אמר רבינא יכי אמרינן מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו במל כגון שארה כמותה ועונתה דודאי קא עקר אבל הכא מי קאמר לה לא סגיא דלא אכלה ילא תיכול ולא תיגרש: כיצד יעשה יטלנו הימנה וכו': מאן תנא אמר חזקיה ר"ש בן אלעזר היא ידתניא ר"ש בן אלעזר אומר עד שימלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הי גימך ר' יוחנן אמר אפילו תימא רבי דילכון אמר שאני הכא הואיל וקנאתו ליפסל בו לכהונה: כתבו בתוכו: אמר רב ספרא כתבו בתוכו תנן פשימא כתבו בתוכו תנן מהו דתימא ה"מ לאחר התורף אבל לפני התורף אפילו על פה נמי פסול קמ"ל יורבא אמר לא שנו אלא לאחר התורף אבל לפני התורף אפילו על פה נמי פסול ואזרא רבא למעמיה דאמר להו רבא להנהו דכתבי גיםי שתקו שתוקי לבעל עד דכתביתו ליה לתורף דגיטא ת"ר כל התנאין פוסלין בגט דברי רבי וחכמים אומרים כל שפוסל על פה פוסל בכתב וכל שאינו פוסל על פה אינו פוסל בכתב חוץ שפוסל על פה פוסל בכתב ע"מ

שאינו פוסל על פה אינו פוסל בכתב אמר רבי זירא מחלוקת לפני התורף דרבי סבר גזרינן ע"מ אמו חוץ ורבנן סברי לא גזרינן ע"מ אמו חוץ אבל לאחר התורף

לאביי כלל לאתויי בשר חזיר כזה למעומי

חשיב מתנה על מה שכתוב בתורה כמו בעל מנת שאין לך עלי אונאה איא): אמר חזקיה ר"ש בן אלעזר היא. הא דתניא בפ"ק (לעיל דף ה:) ולקמן (דף פו.) נמי מייתי המביא גט

ולא אמר בפני נכתב וכו׳ כילד יעשה יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה אתיא אפילו כרבי דכיון שניתן הגט כהילכתו מן התורה מה שהוא אומר אחר הנתינה בפני נכתב ובפני נחתם לא היה מועיל כלום ועוד דשליח דוקא כשיאמר בשעת נתינה מידק דייק: רבי יוחנן אומר אפילו תימא רבי

דילבון אמר. מתוך פירוש הקונטרם משמע דלחזקיה רבו היה אומר כן דעלה קאי לפי שרב כהנא היה מבבל וחזקיה גם הוא היה מבבל כדאמר בסוכה (דף כ. ודף מד.) עלו ר׳ חייא ובניו ויסדוה ב ואין נראה לר״י דהא מסתמא כשפשט רב כהנא לר׳ יוחנן כמה ספיקות ששאלג כדאמר בהגחל בתרא (ב"ק דף קיו:) כבר נפטר חזקיה דאילו היה קיים לא היה שואל ספיקותיו ר' יוחנן מרב כהנא אלא מחזקיה שהיה רבו כדאמר באלו קשרים (שבת דף קיב:) דקא"ר יוחנן כבר שנית לנו סנדל וגם רב כהנא לא היה מניח חזקיה ויושב לפני רבי יוחנן ור' יוחנן בעלמו לא היה בעל ישיבה בעוד שחוקיה קיים ד אלא נראה שלתלמידיו מבבל שהיו לפניו היה אומר ר' יוחנן דילכון אמר כך כמו שפירש ר"ת בקידושין בפ"ק (דף כט:) הא לן והא להו ה ואע"ג דבובחים בפרק קדשי קדשים (דף נט.) אמר כי סליק רב כהנא אשכחיה לר"ש ברבי משמע שר"ש ברבי היה עדיין קיים והוא סיה גדול אפילו מר׳ חייא אביו של חזהיה דהא אגמריה ספר תהלים כדחמרינן בפ"ק דקידושין (דף לג.) ואין נראה כלל שהיה מניח ר"ש ולומד לפני ר' יוחנן שר' יוחנן היה לריך לרב כהנא דאגמריה כל ספיקי דהוו ליה אלא י"ל דשני פעמים עלה רב כהנא לארץ ישראלים: ים אם בתבו בתובו ב א מיי' פ"ו מהלי אישות הלכה ח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי

קמג סעיף יב: בא ב מיי׳ שם נוהל׳ ט ין סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי׳ לח סעיף

בב ג מיי׳ שם הל״ח סמג שם מוש"ע שם פי

קט פוע ע עט סי קמג סעיף יב: בג ד מיי' פ״ח מהלי גירושין הלי ד סמג עשין נ טוש"ע אה"ע קמז סעיף ג וע"ם במ"מ

מוסף רש"י

עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה. הואיל ובא לידה שלא בהכשר (לעיל עח.).

פסקי רי"ד

בשר חזיר מהו אמר אביי היא היא רבא אמר אפשר דאכלה ולקיא: תניא הרי זה גיטיך [']ע״מ שתאכלי בשר חזיר ואם היתה זרה על מנת שתאכל בתרומה שתשתי יין נתקיים התנאי . הרי זה גט ואם לאו אינו גט: תניא הרי זה גיטיך ע״מ שתבעלי לפלוני נתקיים התנאי הרי זה גט ואם לאו אינו גט: ואי ק׳ כיון שקיום הגט תלוי בבעילתו וכל זמז שלא היאך מתירין אנו לבעול אשח איש. חשורה הוי ליה כ"ש שהגט קונה למפרע שכל האומר ע"מ כאומר שכל האומו ע"מ כאומו מעכשיו דמי ואף אם נבעלה לאחרים ביני וביני פטורים הן: אם כתבו בתוכו אע״פ שחזר ומחקו פסול פי׳ כיון שנכתב הגט לשם שיור אע״פ שחזר לשם שיור אע״פ תקנה עד שיכתוב א' וסתם . מתני' ר' אלעזר היא דלא בעי עדי חתימה והאי דכתיב וכתב לה על כתב הגט קאי דאי ר' מאיר כיון איכפת לן בכתיבת הגט . כלל כדאמרז בפ׳ כל הגט אמר רב נחמן אומר היה ר' מאיר אפילו מצאו באשפה חתמו ונתנו לה תימא ר' מאיר וע"כ לא מכשיר ר' מאיר אלא התם הנכשיו האיז אלא יוונם דאיכתיב לשם גירושין אבל האי דלא איכתיב שהרי יש בו שיור אפילו אמר רב ספרא כתבו בתוכו תנן פי' דוקא אם כתבו בתוכו אין לו תקנה אבל אם התנה ע"פ יש לו תקנה שיחזור ויתננו לה בלי תנן פי׳ דמשמע דוקא . בכתיבה מיפסיל לגמרי איצטריכא רב ספרא לאשמועינן מהו דתימא לאשמועיגן בוחו חדבה. הני מילי לאחר תורף אבל לפני התורף אפילו ע״פ נמי פסול קמ"ל רב ספרא דוקא אם כתבו אין לו . תקנה אבל באמירה יש לו . ואע״פ שנכתב התורף ע״ד שיור אין בכך כלום כיון שחוזר בו ונותנו לה בלי שיור ורבא אמר ל״ש אלא לאחר התורף אבל לפני התורף אפילו ע״פ נמי פסול פי׳ לא שנו מאי דתני

אע"פ שחזר ומחקו פסול. פירוש לפי שלא נכתב הגט אלא על תנאי זה ואין כאן כריתות י משמע דוקא חוץ דלא הוה כריתות חזר ומחקו פסול אבל שאר מחקין כשרין בגט רק שיעשה קיום המחק לפני שריר וקיים ומ״מ נהגו העולם להחמיר!: במד דתיפא הני פידי לאחר התורף. פי׳ כשאמר הבעל אחר החורף אבל אמר הבעל לפני החורף אפילו בעל פה שלא כתבו הסופר פסול שעל תנאי זה כתבו ח ואין זה כריחות קמ"ל דאפ"ה כשר דסופר לא כתב אלא ע"מ כמו שיאמר הבעל בסוף וכיון שחזר בו כשר ומ"מ אע"ג דמתני׳ איירי לפני התורף כתבו לאחר התורף נמי פסול כדאמרינן בסמוך ואיבעית אימא לאחר התורף ודברי הכל ור' זירא סבר כרב ספרא דהכא: שתורך שתקיה דבעד בו'. בכל שאר תנאים איירי כדפי' בקונטרס ורבא לטעמיה דלפני התורף גזר ע"מ אטו חוץ לרבנן דרבי: בד התנאים פוסדין בגט. פירש בקונטרס שנכתב בגט ואפילו נתקיימו התנאים ואין נראה לרבינו יצחק דמה שייך לגזור בע"מ שתתני לי מאחים זח וכיוצא בו אטו חוץ כיון שאין שם שיור כמו בחוץ ולא היה שייך כלל בשאר תנאים לגזור אטו חוץ אם לא ע"מ שלא תינשאי לפלוני גרידא דהוי שיור ועוד קשה לרבינו יצחק דא"כ אפילו בעל פה נמי נגזור אטו חוץ ויפסל כל גט שיש בו תנאי אפילו על פה אפילו נתקיים התנאי ובסמוך מכשיר ר" זירא ע"מ אחר החורף אפילו לרבי אפילו כחבו בחוכו ועוד מדקא מהדרי ליה רבנן כל שאינו פוסל על פה אינו פוסל בכחב מכלל דבעל פה מודה להו רבי דאינו פוסל ונראה לר"י דכל תנאים אם נתקיימו אפילו נכתבו בגט כשר כמו בעל פה דלא שייך למגזר אטו חוץ כדפירשנו והכא בלא נתקיים התנאי קאמר רבי דפוסלים בגט כשנכתבו ומחקם " דאין מועלת מחיקה בהם כי היכי דאינה מועלת בחוץ דגזרינן מחיקה דע"מ אטו מחיקת חוץ וחכ"א חוץ שפוסל בעל פה פירוש בשעת נחינה פוסל בכתב אפילו נמחק משום דלא נכתב לשם כריתות ע"מ שאין פוסל על פה משום דהוי כריתות אינו פוסל בכתב אע"פ שלדעת התנאי נכתב אין נפסל בכך כיון שחזר ומחקו אע"פ שלא קיימה ולא דמי לעל מנת שחתני לי מאתים זוז וחזר ואמר מחולין לך דאמרינן במי שאחזו (נעיל דף עד:) דאינה מגורשת דהיינו דוקא בשעת נתינה אבל בכתב תנאי בגט קודם הנחינה וחזר בו מן התנאי ומחקו כשר ואינה לריכה לקיים אלא רק מה שמתנה עמה בשעת נחינה שאז חלים הגירושין: אבל לאחר התורף דברי הכל בשר. נראה לרצינו יהודה דכשר אפילו אמר הצעל קודם כמיצת המורף דבחון נמי ליכא פסולא דאורייתא אלא כשנכתב קודם התורף אבל נכתב אחר התורף אפילו אמר בעל קודם לכן לא חשיב נכתב שלא לשם כריתות דאין דעת

הסופר לשם חנאי דחוץ לפלוני בשעת כתיבת התורף כיון שלא כתבו בגט עדיין וכיון דבחוץ ליכא פסול דאורייתא בע"מ הוי כשר דלא גזרינן גזירה לגזירה וחדע דרב ספרא דלעיל דקאי כר׳ זירא דהכא סבר לעיל דבעל פה אינו פוסל אפילו אמר הבעל לפני החורף כשלא נכתב כלל וה"ה כשנכתב אחר התורף שלא נפסל מן התורה מפני שאמר תחילה על פה ומיהו לרבא ודאי אמר הבעל לפני התורף ד"ה פסול אפילו נכחב אחר כך דלרבא פסול אפילו על מנח אפילו בעל פה שלא נכחב כלל לא בתחילה ולא בסוף כשלא נתקיים החנאי:

התורף אפילו ע"פ וכל תנאים פוסלין לפני התורף בכתיבה אבל ע"פ לא אלא שצריך שיתקיים אותו התנאי שנכתב הגט עליו: ת"ר כל התנאים פוסלין בגט דברי רבי וחכ"א כל שפוסל בפה פוסל בכתב וכל שאינו פוסל בפה אינו פוסל בכתב

כתבו דמשמע ודאי כתבו אבל בפה לא זהו לאחר התורף אבל לפני התורף אפילו בפה נמי פסול פי׳ דכיון דאיכתיב תורפו . של גט על זה התנאי כאילו נתנו לה על זה התנאי (מאי) דמי ודוקא בחוץ הוא דפסיל רבא ע״פ לפני התורף משום דקסבר